

Dành cho người khám bệnh lao

Trung tâm phúc lợi bảo vệ sức khỏe Tokyo

ベトナム語

Bệnh lao là căn bệnh như thế nào?

Bệnh lao là căn bệnh gây nên do vi khuẩn lao (*Mycobacteria tuberculosis*) xâm nhập vào cơ thể. Vi khuẩn này sẽ phát tán ra xung quanh cùng với nước bọt (dịch li ti), khi người mắc bệnh lao ho hoặc hắt hơi. Từ đó lây lan cho những người xung quanh khi họ hít vào.

Do khi bắt đầu khởi phát, bệnh thường xuất hiện triệu chứng như ho, có đờm, sốt, v.v..., khá giống với triệu chứng của bệnh cảm, nên người mắc bệnh thường phát hiện khi đã ở giai đoạn trễ. Hãy đến khám ở cơ sở y tế như bệnh viện, phòng khám, v.v... nếu ho kéo dài hơn hai tuần. Bệnh lao là căn bệnh cần thời gian để điều trị một khi phát bệnh, nhưng đây không phải là “căn bệnh đáng sợ không thể chữa khỏi”. Người bệnh thường luôn cảm thấy rứt rứt khi phát bệnh, do đó những người xung quanh nên thường xuyên giúp đỡ họ mỗi khi họ cần.

■ **Mục lục**

1	Bệnh lao không phải là “căn bệnh của trước đây”.	3
2	Sự khác biệt giữa nhiễm lao và phát bệnh lao.	4
3	Tại sao cần phải khám sức khỏe người có tiếp xúc với bệnh nhân lao?	5
4	Xét nghiệm được thực hiện trong quá trình khám sức khỏe người có tiếp xúc với bệnh nhân lao là gì?	6
5	Nhiễm lao tiềm ẩn là gì?	7
6	Chụp X-quang ngược là gì?	8
7	Để điều trị bệnh lao.	9
8	Hãy vui vẻ đón nhận người mắc bệnh.	10
9	Vai trò của Trung tâm sức khỏe cộng đồng	11
10	Ghi chép kết quả kiểm tra sức khỏe	12
	Danh sách Trung tâm sức khỏe cộng đồng.....	13
	Thẻ khám bệnh.....	14
	Ghi chép.....	16

1

Bệnh lao không phải là “căn bệnh của trước đây”.

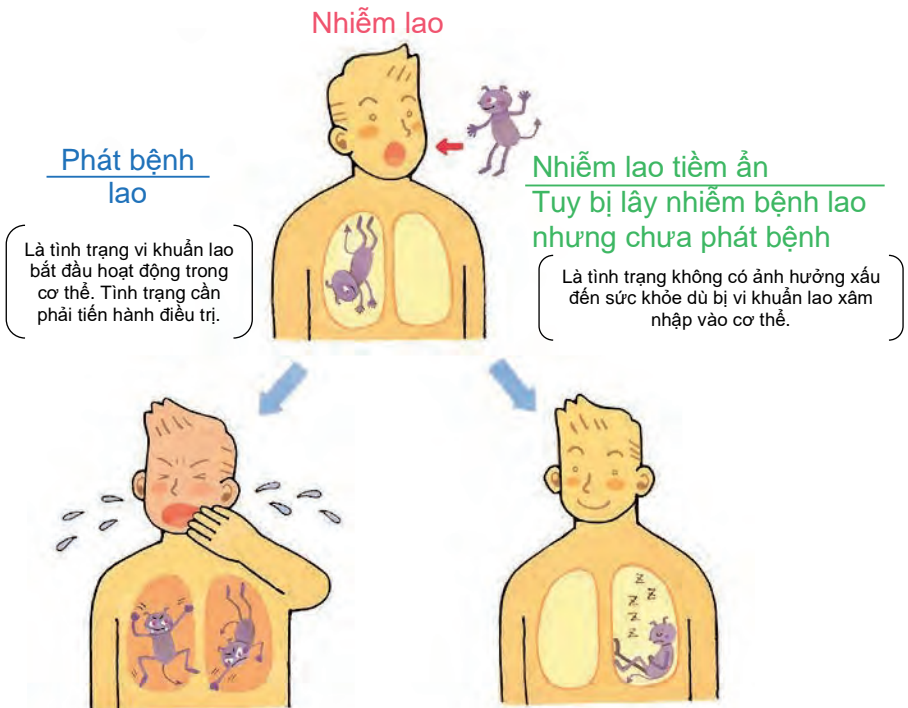
Hiện nay, trên toàn quốc mỗi năm có khoảng 18.000 người, riêng ở Tokyo có khoảng 2.300 người mắc bệnh lao (năm 2015). Đặc biệt trong những năm gần đây tỷ lệ bệnh nhân là người cao tuổi đang có xu hướng tăng dần theo từng năm, tỷ lệ người mắc bệnh ở thể hệ trẻ độ tuổi 20 và 30 ở Tokyo cũng cao hơn so với các tỉnh khác, do đó các bạn trẻ hiện nay cũng cần phải lưu ý vấn đề này.

2

Sự khác biệt giữa nhiễm lao và phát bệnh lao.

Trong nhiều trường hợp, dù cho các vi khuẩn lao có xâm nhập vào cơ thể, thì con người vẫn có thể chống lại vi khuẩn đó nhờ sức đề kháng trong cơ thể. Tuy nhiên, nếu tình trạng vi khuẩn lao không được loại trừ, xâm nhập lại vào cơ thể được gọi là “lây nhiễm”. Khi vi khuẩn lao bắt đầu hoạt động trong cơ thể, lúc đó cơ thể sẽ nảy sinh mầm bệnh và xuất hiện triệu chứng ho, có đờm, sốt, v.v... Tuy nhiên, không phải tất cả những người bị lây nhiễm đều sẽ phát bệnh. Thông thường, trong 10 người bị lây nhiễm, thì cũng chỉ có 1 hoặc 2 người phát bệnh.

3

Tại sao cần phải khám sức khỏe người có tiếp xúc với bệnh nhân lao?

Tiến hành kiểm tra sức khỏe cho người tiếp xúc với đối tượng là gia đình và những người gần gũi bệnh nhân để giúp phát hiện sớm những người đã phát bệnh hoặc đã bị lây nhiễm.

Càng có nhiều vi khuẩn lao trong đờm của bệnh nhân, hoặc mức độ tiếp xúc càng gần gũi thân mật như nói chuyện ở khoảng cách gần, v.v..., thì càng dễ lây nhiễm phải vi khuẩn lao.

Trung tâm sức khỏe cộng đồng lên kế hoạch và thực hiện nội dung kiểm tra sức khỏe cho người tiếp xúc căn cứ theo lượng vi khuẩn lao có trong đờm của bệnh nhân, độ tuổi và tình trạng tiếp xúc của những người xung quanh, v.v...

Nội dung kiểm tra gồm có “xét nghiệm IGRA (xét nghiệm QFT, T-SPOT)”, “chụp X-quang ngực”, “xét nghiệm phản ứng lao tố (Tuberculin)”, v.v...

4

Xét nghiệm được thực hiện trong quá trình khám sức khỏe người có tiếp xúc với bệnh nhân lao là gì?

Dựa trên triệu chứng của bệnh nhân, độ tuổi và tình trạng sức khỏe của người kiểm tra sức khỏe, các đặc tính của các loại kiểm tra xét nghiệm để cân nhắc nội dung và thời gian kiểm tra trong quá trình thực hiện kiểm tra sức khỏe cho người tiếp xúc.

1) Xét nghiệm IGRA

Là xét nghiệm lấy máu và kiểm tra xem có bị lây nhiễm bệnh lao trong mẫu máu hay không.

Kết quả xét nghiệm có thể sẽ không rõ ràng nếu khả năng miễn dịch suy giảm.

Khoảng 8 tuần sau lây nhiễm là giai đoạn kết quả xét nghiệm không thể hiện dương tính.

2) Xét nghiệm phản ứng lao tố (Tuberculin)

Tiêm dung dịch Tuberculin và kiểm tra mức độ phản ứng mẫn đồ sau 48 giờ.

Là xét nghiệm để kiểm tra xem có bị lây nhiễm bệnh lao không.

Xét nghiệm này trên nguyên tắc chỉ thực hiện cho các bé dưới 6 tuổi trước tuổi đi học.

Các phản ứng có thể sẽ nặng hơn nếu có tiêm vắc xin BCG.

Khoảng 8 tuần sau khi lây nhiễm là giai đoạn trong kết quả xét nghiệm sẽ không thể hiện có lây nhiễm lao hay không dù đã thực hiện xét nghiệm.

Đối với những trẻ không được tiêm vắc xin BCG, có nguy cơ tiến triển nặng khi phát bệnh, có thể sẽ phải bắt đầu điều trị nhiễm lao tiềm ẩn (tham khảo trang tiếp theo) cho dù kết quả xét nghiệm này là âm tính.

3) Chụp X-quang ngực

Là xét nghiệm để kiểm tra xem có bị phát bệnh lao hay không, qua ảnh chụp X-quang vùng ngực.

Những người không thực hiện xét nghiệm IGRA sẽ phải thực hiện xét nghiệm này trước tiên.

5

Nhiễm lao tiềm ẩn là gì?

Là tình trạng bị lây nhiễm vi khuẩn lao, nhưng không có triệu chứng của bệnh lao, có nguy cơ sẽ tiến triển thành bệnh lao trong tương lai. Trên nguyên tắc, cần phải sử dụng thuốc Isoniazid (INH) trong ít nhất 6 tháng để ngăn chặn phát bệnh.

Chi phí sử dụng loại thuốc này sẽ được hưởng chế độ thanh toán chi phí y tế công.

Không có bất kỳ hạn chế đặc biệt nào trong sinh hoạt khi dùng thuốc.

Tuy nhiên, bệnh lao sẽ dễ dàng phát bệnh khi trong cuộc sống thường xuyên làm việc quá sức và mức độ căng thẳng nặng, bị bệnh tiểu đường, hệ miễn dịch bị suy giảm, v.v...

Ngoài ra, nếu như chúng ta thường xuyên ngưng uống thuốc hoặc uống thuốc điều trị ngăn chặn phát bệnh không theo chỉ định, thì sẽ không thể ngăn chặn được việc phát bệnh và tạo ra các vi khuẩn làm mất tác dụng của thuốc (vi khuẩn kháng thuốc).

Nếu vi khuẩn lao bạn bị nhiễm là một loại vi khuẩn kháng thuốc, thì nội dung thuốc uống sẽ được thay đổi cho phù hợp. Không được bỏ thuốc cho đến khi chữa khỏi.

6

Chụp X-quang ngực là gì?

Là xét nghiệm để kiểm tra có phát bệnh lao hay không. Thông qua xét nghiệm này, ta có thể thấy được tình trạng của phổi chẳng hạn như mức độ tổn thương đang lây lan trong phổi trong trường hợp đã phát bệnh.

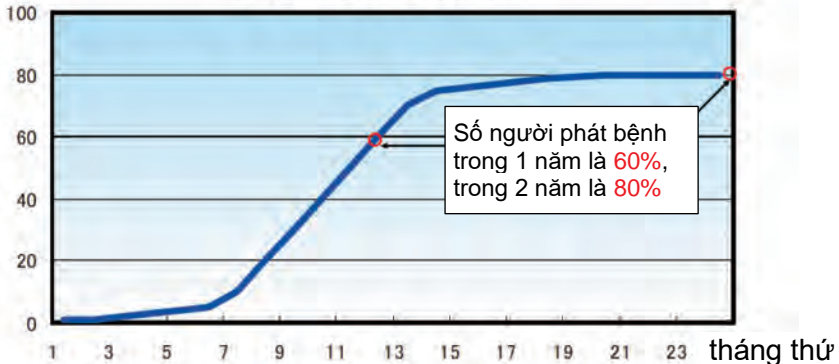
Bệnh lao được cho là dễ phát bệnh trong khoảng thời gian từ 6 tháng đến 2 năm sau khi bị lây nhiễm lao.

Trung tâm sức khỏe cộng đồng sẽ lên kế hoạch chụp X-quang ngực khi cần thiết trong khoảng thời gian đó.

Hãy khám sức khỏe theo đúng kế hoạch định kỳ. Khi không thể đến khám hoặc thay đổi nơi làm việc, trường học, nơi ở do phải chuyển đơn vị làm việc, cần phải liên hệ với Trung tâm sức khỏe cộng đồng phụ trách.

Ngoài ra, nếu có các triệu chứng chủ quan như ho, có đờm, sốt, v.v... kéo dài hơn 2 tuần, thì hãy đến thăm khám ở cơ sở y tế mà không cần phải chờ đến khi kiểm tra sức khỏe.

Tỷ lệ Giai đoạn đến khi phát bệnh lao

Nếu bị lây nhiễm và phát bệnh, bệnh thường khởi phát trong khoảng thời gian từ 6 tháng đến 1 năm sau khi lây nhiễm, tỷ lệ phát bệnh trong vòng 2 năm là khoảng 80%.

7

Để điều trị bệnh lao.

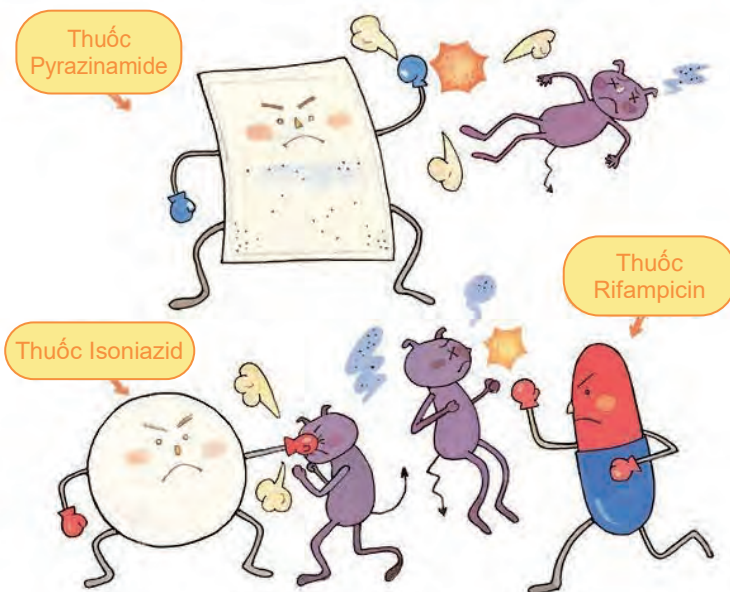
Để chữa khỏi bệnh lao, chúng ta cần phải kết hợp sử dụng nhiều loại thuốc với nhau tùy theo tình trạng. Quan trọng nhất là phải uống thuốc theo đúng chỉ định trong thời gian cần thiết từ 6 tháng trở lên.

Nếu thường xuyên dùng thuốc từ 2 tuần đến 1 tháng sau khi bắt đầu điều trị, thì hầu như các triệu chứng sẽ được cải thiện và nguy cơ lây nhiễm cho người khác cũng sẽ được giảm thiểu, nhưng nếu ngưng thuốc hoặc uống thuốc không theo chỉ định, thì các triệu chứng có thể sẽ trở nên nghiêm trọng hơn, có thể dẫn đến kháng thuốc và thuốc mất tác dụng.

Đối với các trường hợp nặng, có thể cần đến hơn 1 năm điều trị bằng thuốc và phẫu thuật.

Đối với bất kỳ ai thì việc luôn phải thường xuyên nhớ uống thuốc trong thời gian dài cũng rất khó khăn.

Trung tâm sức khỏe cộng đồng cũng sẽ hỗ trợ cho chúng ta trong việc uống thuốc chính xác, do đó chúng ta hãy cùng nhau hoàn thành quá trình điều trị nhé.

8

Hãy vui vẻ đón nhận người mắc bệnh.

Không cần lo lắng về việc người bị nhiễm lao tiềm ẩn sẽ lây nhiễm cho người khác khác, do người bị lây nhiễm chưa chắc sẽ phát bệnh như tình trạng nhiễm lao tiềm ẩn.

Ngay cả những người đã phát bệnh, chỉ cần họ sử dụng thuốc đúng cách, thì khả năng lây nhiễm cũng sẽ được giảm thiểu trong khoảng 2 tuần.

Do đó khi người mắc bệnh quay trở lại trường học và nơi làm việc, chúng ta cũng không cần phải lo lắng họ sẽ lây nhiễm cho người khác.

Hãy vui vẻ đón nhận người mắc bệnh.

Hiện nay vẫn còn nhiều người băn khoăn bởi thành kiến trong xã hội về bệnh lao, bệnh AIDS, bệnh phong, v.v... Tuy họ mắc bệnh, nhưng sự tôn nghiêm của họ là điều không thay đổi. Chúng ta hãy cùng giúp đỡ để họ có thể an tâm mà điều trị.

9

Vai trò của trung tâm sức khỏe cộng đồng

Trung tâm sức khỏe cộng đồng luôn hỗ trợ tất cả người dân có được cuộc sống khỏe mạnh và tràn đầy năng lượng. Trung tâm sức khỏe cộng đồng hỗ trợ việc uống thuốc, tư vấn điều trị, thực hiện kiểm tra sức khỏe sau khi hoàn thành điều trị, kiểm tra sức khỏe cho gia đình và những người xung quanh bệnh nhân, để quá trình điều trị cho người mắc bệnh lao hoàn thành đúng chỉ định.

* Ngoài ra, có chế độ hỗ trợ một phần chi phí điều trị bệnh lao bằng chi phí công, Trung tâm sức khỏe cộng đồng là nơi tiếp nhận yêu cầu này.

Nếu bạn có bất kỳ lo lắng nào, hãy cứ liên hệ với chúng tôi.

DOTS là gì?

DOTS là chiến lược chống lại bệnh lao do WHO đưa ra.

Bao gồm 5 yếu tố chính là

- 1) Sự lãnh đạo của chính phủ,
- 2) Thúc đẩy việc chẩn đoán bệnh và theo dõi quá trình điều trị bằng phương pháp xét nghiệm vi khuẩn,
- 3) Xác nhận việc uống thuốc trực tiếp,
- 4) Cung cấp thuốc ổn định,
- 5) Theo dõi và ghi chép kết quả xét nghiệm vi khuẩn

Tại Nhật Bản, chiến lược này đã được đưa vào Luật từ năm 2005, đặc biệt việc xác nhận uống thuốc trực tiếp cũng đã được thực hiện tại các bệnh viện, trung tâm sức khỏe cộng đồng, v.v... nhằm hỗ trợ cho việc uống thuốc liên tục.

1 Lịch kiểm tra sức khỏe (kết quả xét nghiệm)

Thời gian		Nội dung	Kết quả			Cơ sở thực hiện	Ghi chú	
Ngày sau khi lấy nhiễm	Ngày tháng năm	Chụp X-quang ngực						
		Xét nghiệm IGRA						
		Phản ứng Tuberculin	Vị trí tiêm (Trái, phải, trên, giữa, dưới)	X	X	(Rộp da, xuất huyết hoại tử)		
		Xét nghiệm khác						
Sau 2 tháng	Ngày tháng năm	Chụp X-quang ngực						
		Xét nghiệm IGRA						
		Phản ứng Tuberculin	Vị trí tiêm (Trái, phải, trên, giữa, dưới)	X	X	(Rộp da, xuất huyết hoại tử)		
		Xét nghiệm khác						
Sau 6 tháng	Ngày tháng năm	Chụp X-quang ngực						
Sau 1 năm	Ngày tháng năm	Chụp X-quang ngực						
Sau 2 năm	Ngày tháng năm	Chụp X-quang ngực						

2 Dành cho người kiểm tra sức khỏe

- (1) Chúng ta không thể an tâm chỉ với 1 lần kiểm tra sức khỏe. Cần kiểm tra sức khỏe theo đúng kế hoạch.
- (2) Nếu các triệu chứng như ho, có đờm, đau ngực, sốt nhẹ, v.v... kéo dài trong hơn 2 tuần, hãy mang giấy này và đến khám tại cơ sở y tế, mà không cần phải chờ đến khi kiểm tra sức khỏe. Ngoài ra, kể cả sau khi đã kết thúc thời gian kiểm tra sức khỏe cũng như vậy.

3 Dành cho bác sĩ ở cơ sở y tế

Ông/Bà _____ có thể đã bị lây nhiễm vi khuẩn lao vào khoảng tháng năm _____, và đang tiến hành kiểm tra sức khỏe theo lịch trên. Nếu có phát hiện nghi ngờ là bệnh lao, vui lòng liên hệ với ban phụ trách bệnh lao tại Trung tâm sức khỏe cộng đồng dưới đây.

Ban _____ của Trung tâm sức khỏe cộng đồng Điện thoại () _____